

ID-DIRETTORAT GHAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Id-Dipartiment tat-Tmexxija tal-Kurrikulu
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv
2015-16

Mawra sal-Belt Valletta

Fieldwork għas-Sitt Sena tal-Primarja

maħdum minn

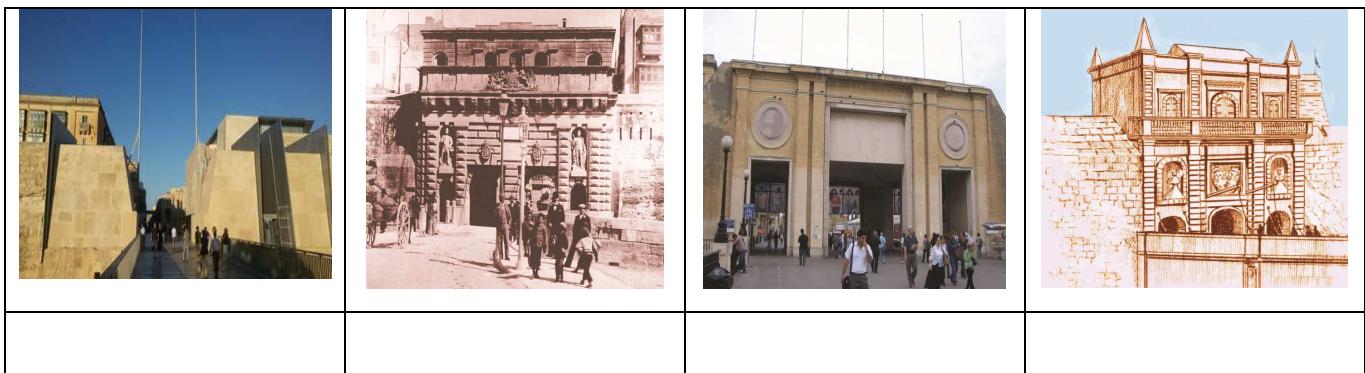
Il-fieldwork jibda minn ħdejn Bieb il-Belt. Ngħaddu minn ħdejn it-Teatru Rjal u nieqfu Misraħ Jean De Valette, quddiem Kastilja, il-Barrakka ta' Fuq. Erġa' oħrog Pjazza Kastilja, inżel Triq il-Merkanti, għaddi minn quddiem il-Konkatidral ta' San Ģwann u ikser minn Triq ir-Repubblika lejn Pjazza San ġorġ. Inżel Triq it-Teatru kollha, ikser lejn Pjazza Aragona, dur lura u inżel Misraħ Mattia Preti.

Bi preparazzjoni għal dan il-fieldwork, araw id-dokumentarju dwar il-Belt Valletta: (a) http://youtu.be/kx1C_X_Br-U (b) <http://youtu.be/RFHvkaEqNnw>

A: BIEB IL-BELT

1. Kif żviluppa l-bieb prinċipali tal-Belt matul is-snin? Ikteb numru biex turi l-iżvilupp.

2. Hares 'i isfel lejn is-swar.

(a) Min iddisinja dawn is-swar?

(b) Għaliex is-swar tal-Belt huma

b'saħħithom ħafna?

3. Idħol minn Bieb il-Belt. Fuq il-lemin tiegħek tara l-bini tal-parlament. Liema xogħol importanti jsir f'dan il-bini?

4. Qrib il-bini tal-Parlament il-Ġdid, fittex il-bini li jidher fir-ritratt tax-xellug.

Ir-ritratt tal-lemin jurina l-bini li darba kien hemm f'dan l-istess post.

(a) Kif kien magħruf dan il-bini qabel waqa'?

(b) Kif waqa' dan il-bini?

(c) Illum dan il-post (mhux imsaqqaf) jintuża: (*immarka t-tajba*)

- biex fih jarma l-monti kull nhar ta' Hadd _____
- bħala knisja _____
- bħala berġa _____
- bħala teatru fejn jittella' xi spettaklu _____

5. Itla' 'i fuq mal-bini tal-Parlament il-Ġdid u fittex

Pjazza Jean De Valette. Għaliex dan il-personaġġ jissemma ħafna fl-istorja tal-Belt ?

6. Fit-tarf ta' Pjazza De Valette tara żewġ knejjes żgħar. Waħda hija l-Knisja ta' Santa Katarina tal-Italja u l-oħra l-Knisja tal-Vitorja. Ikteb l-isem tal-knisja taħt ir-ritratt.

(a) _____

(b) _____

7. Waħda minn dawn iż-żewġ knejjes kienet l-ewwel bini li tela' fil-belt il-ġdida. Liema hi? _____

8. Dawn iż-żewġ knejjes għadhom kif gew restawrati. Immarka bis-sinjal (X) liema minn dawn ix-xogħlijet isiru waqt ir-restawr:

(a) jinbnew mill-ġidid _____

(b) jitnaddfu min-nugrufun _____

(c) jinbidel il-ġebel li jkun tmermer _____

(d) jinksew bis-siment iswed _____

(e) jitnaddfu mill-ħmieg tal-ħamiem _____

(f) issirilhom faċċata ġdida _____

9. Nimxu lejn il-Berġa ta' Kastilja.

Il-faċċata tal-Berġa għall-ewwel kienet lixxa imma wara, il-Gran Mastru Pinto żejjen il-faċċata fuq stil Barokk.

(a) Fuq il-bieb princiċiali hemm bust.

Ta' min taħseb li hu l-bust?

(b) Min għamel il-pjanta tal-Berġa?

(c) Min għandu l-uffiċċju tiegħu fil-Berġa llum?

(d) Liema laqqħat importanti jsiru fil-Berġa?

(e) *Castille* jew Kastilja llum hija parti (minn Franza, minn Spanja, mill-Ingilterra, mir-Russja).

10. Immorru l-Barrakka ta' Fuq. Ninnutaw l-ambjent sabiħ, l-arja, il-ħidura tas-siġar u l-bosta monumenti illi kollha għandhom storja x'jgħidulna. Il-Kavallieri ppjanaw dan il-ġnien biex iservihom bħala post għall-mistrieħ. Fittex dan il-monument li qed tara fir-ritratt.

(a) Kif inhu magħruf dal-monument?

(b) Min hu l-iskultur magħruf Malti illi ħadmu?

(c) Il-monument li qed tara mħuwiex dak orīġinali. Huwa biss replika, jigifieri kopja.

Il-monument orīġinali qiegħed (il-Mużew tal-Arti, San ġwann, Kastilja).

(d) Għaliex taħseb illi l-munument originali ma ħallejniehx fil-Barrakka ta' Fuq?

11. Nittawlu mill-Barrakka lejn il-baħar.

(a) Liema port importanti jidher taħt il-Barrakka ta' Fuq?

(b) Xi ġrajja importanti seħħet madwar dan il-Port fl-1565?

(c) Matul il-ġlied tal-1565, x'kien hemm fil-wiċċi tal-baħar bejn il-Kastell Sant'Anglu u l-ponta tal-Isla u għaliex poġġew din il-ħaġa hemm?

(d) Għaliex ħafna bini madwar dan il-port twaqqa' bil-bombi sparati mill-ajruplani Taljani u Ġermaniżi fit-Tieni Gwerra Dinjija?

12. Hares mix-xellug għal-lemin u ikteb numri fil-kaxxi skont kif jidhru dawn il-postijiet.

il-Marsa	Kastell Sant'Anglu	il-breakwater	is-swar tal-Isla

13. Nimxu lura għal ġdejn Kastilja u nibdew neżlin

Triq il-Merkanti. Fuq ix-xellug insibu berġa oħra tal-Kavallieri.

(a) Ikteb l-isem tal-berġa:

(b) Liema Kavallieri taħseb li kont issib hawn?

(c) Il-faċċata tal-berġa kif tiddiskriviha, lixxa jew imżejna bi stil barokk?

(d) Illum, għal xiex jintuża dan il-bini?

(e) Min għamel il-pjanta ta' din il-berġa? _____

(f) Il-flus biex il-Kavallieri jkunu jistgħu jibnu l-bereg u l-palazzi gew mill-(Amerka, banek tal-flus, artijiet li l-Kavallieri kellhom fl-Ewropa).

(g) Għaliex taħseb illi l-bereg kienu daqshekk importanti għall-Kavallieri?

14. Fl-istess post fi Triq il-Merkanti, fuq

il-lemin tara palazz sabiħ.

(a) X'jismu l-palazz li jidher fl-istampa?

(b) Liema personagg famuž qagħad fih fl-1798? _____

(c) X'għamlilhom lill-Kavallieri dan il-personaġġ?

15. Kompli nieżel Triq il-Merkanti u ikser għal quddiem il-Konkatidral ta' San ġwann. Din kienet il-knisja prinċipali tal-Ordni. Bnejha minn flushom u żejnuha mill-aħjar li setgħu. Għall-Kavallieri din kienet il-Knisja Konventwali tagħhom. Kien fi żmien il-ħakma Ingliża li din il-knisja saret il-Konkatidral ta' Malta.

(a) Min għamel il-pjanti tal-knisja ta' San ġwann?

(b) Minn barra, il-faċċata hija lixxa jew għandha stil barokk?

(c) Liema pittura famuža nsibu fl-Oratorju, il-bini li hemm maġenb il-knisja? Min pingieha?

(d) Minn ġewwa, San ġwann qisu mużew tal-arti.

Il-pittura mas-saqaf pingieha (Glormu Cassar, Mattia Preti, Jean de Valette).

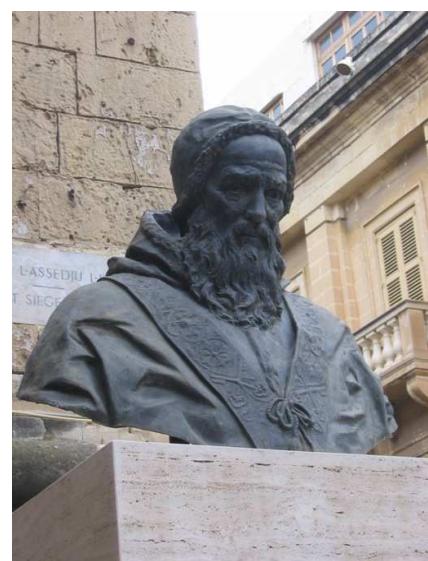
(e) Għaliex il-Konkatidral ta' San ġwann jgħin ħafna lill-ekonomija Maltija?

16. Imxi lejn Triq ir-Repubblika u ikser fuq il-lemin.

Fil-pjazza ta' quddiem il-qorti ssib il-bust li qed tara fl-istampa.

(a) Ta' min hu dan il-bust?

(b) X'għandu x'jaqsam dan il-personaġġ mal-Belt?

17. Fl-istess pjazza ssib il-monument tal-Otto Settembre.

(a) Kemm-il figura fih dan il-monument?

(b) Min hu l-iskultur famuż Malti li ħadmu?

(c) Liema ġrajja importanti jfakkarna fiha dan il-monument?

(d) Il-figuri li fih il-monument, lil min jirrapreżentaw? (ir-religjon Nisranija, I-angli, is-sindku, Malta, il-familji, iċ-Ċiviltà Ewropea).

18. Nimxu lejn Pjazza San ġorġ. Fit-triq ninnutaw il-bini tal-Biblijoteka. Din inbniet mill-Kavallieri biex fiha jerfghu kotba u dokumenti importanti. Quddiem il-Biblijoteka, fi Pjazza Regina, ninnutaw il-monument tar-Reġina Vittorja, li jfakkarna fil-ħakma Ingliza tal-Gżejjer Maltin. Naslu Pjazza San ġorġ. Fir-ritratt jidher il-Palazz tal-President.

(a) Kemm-il entratura (bibien) fih il-palazz mal-faċċata?

(b) Illum, min għandu l-uffiċċju tiegħu ġol-palazz?

(c) Fi żmien il-Kavallieri min kien joqqihod hawn?

(d) Min għamel il-pjanti tal-palazz?

19. Mal-ħajt tal-palazz hemm diversi plakek tal-irħam li jfakkruna fi ġrajjiet importanti.

Fir-ritratt tidher it-tifikira meta r-Re Ġorġ VI tana l-George Cross. Liema minn dawn il-ġrajjiet huma mfakkra mal-ħajt tal-palazz?

- (a) Il-Miċċa ta' Napuljun f'Malta
- (b) Jum l-Indipendenza
- (c) Jum il-Vitorja
- (d) Jum ir-Repubblika
- (e) Jum il-Helsien
- (f) Jum il-Belt Valletta

20. Fi Pjazza San ġorġ hemm "il-funtana tal-ilma jiżfen". Jekk ninzertaw l-arloġġ idoqq xi waħda mis-sigħat tkun tista' tapprezzza l-ilma tal-funtana jiżfen mal-mużika. Ninżlu minn Triq it-Teatru. Fuq il-lemin tagħna naraw id-bieb princiċiali tat-Teatru Manoel. Dan inbena mill-Gran Mastru Manoel de Vilhena għar-rikreazzjoni tal-Kavallieri u l-Maltin. Semmi attivitā li kienet issir fi żmien il-Kavallieri f'dan it-teatru, u li għadha ssir sal-lum.

21. Nibqgħu neżlin l-istess triq, naqbżu l-Knisja tal-Madonna tal-Karmnu u niksru lejn il-lemin fi Triq il-Punent. Hawnhekk naslu fi Pjazza Indipendenza. Fil-pjazza hemm il-monument lil-patrijott Malti li miet xkubettjat mill-Franċiżi meta pprova jeħles lil Malta mill-ħakma tal-Franċiżi. Min kien dan il-patrijott?

22. Fir-ritratt tidher berġa oħra li bnew il-Kavallieri fil-Belt. Interessanti wieħed jinnota kif il-faċċata ta' din il-berġa baqgħet lixxa, kif għamilha l-perit fil-bidu. Il-bereg kollha tal-Belt kellhom faċċata lixxa għall-bidu.

(a) Ikteb l-isem tal-berġa:

(b) Min għamel il-pjanti tagħha?

(c) Illum għal xiex qiegħda tintuża?

23. Fir-ritratt jidher il-Katidral Anglikan ta' San Pawl.

(a) L-istil li fuqu nbena dal-katidral jixbañ l-istil antik (tal-Grieġi, tal-Kartaġiniżi, tar-Russja).

(b) Liema berġa twaqqgħet biex minnflokkha jinbena dal-katidral?

24. Nimxu lura minn Triq il-Punent u ninżlu lejn Pjazza Mattia Preti (fejn hemm il-bandli). Hawnhekk darba kien hawn il-Manderaggio. Din kienet ħofra (barriera) kbira illi l-Kavallieri ppruvaw iħaffru u jniffdu mal-baħar. Hawnhekk kellhom jiddaħħlu x-xwieni f'każ ta' xi

assedju ieħor. Ix-xogħol tat-ħaffir kellu jieqaf meta sabu blat taż-żonqor tant iebes illi ma setgħux ikomplu jħaffru. Il-barriera li laħqu ħaffru mtliet bi djar foqra u bdiet tissejja ġi "Il-Mandragġ". Illum il-ħofra mtliet bil-ġebel u minflok inbnew flettijiet.

- (a) Mattia Preti pinga s-saqaf (tal-Mandragg, tal-Knisja ta' San Ģwann, tal-Palazz tal-President).

(b) Minn Misraħ Mattia Preti imxi biċċa żgħira fi

Triq San Ĝwann u itla' l-ewwel terrazzin li ssib fuq il-lemin. Issib tabella li turina fejn kienet id-dar ta' Mattia Preti. Ikkopja l-kitba tat-tabella hawn:

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

Estratt mill-publikazzjoni: *Social Studies Primary - a handbook*

Bejn Ottubru u Jannar kull student li qiegħed mit-Tielet sas-Sitt Sena tal-Primarja għandu jagħmel fieldwork b'rabta mas-sillabu tal-Istudji Soċjali.

Id-Dipartiment tat-Tmexxija tal-Kurrikulu jiaprovd i-pubblikazzjoni bin-noti u t-taħriġ meħtieġa biex isir dan il-fieldwork. Din il-pubblikazzjoni titqassam lill-iskejjel sal-ahħar ta' Settembru.

L-eżerċizzju kollu għandu jitlesta mill-istudenti u jiġi assessjat mill-ghalliema sal-aħħar ta' Jannar. L-assessjar għandu jsir skont il-kriterji li ġejjin:

		Il-marki
a	Il-partecipazzjoni u l-ħila li jiġu segwiti l-istruzzjonijiet	5
b	L-osservazzjoni, l-identifikari u l-irrekordjar	5
c	L-interpretazzjoni tal-informazzjoni miġbura	5
d	Il-prezentazzjoni finali tad-dokument shiħi	5
	IT-TOTAL	20

F'każ li xi student minħabba xi raġuni valida ma jkunx jista' jattendi s-sessjoni tal-*fieldwork* mal-kumplament tal-klassi, l-ghalliem jista', wara konsultazzjoni mal-ġenituri, jinkoräggixi lill-istudent biex imur jagħmel il-*fieldwork* taħt is-superviżjoni ta' adult. Fejn dan ma jkunx possibbli, minflok il-*fieldwork* jista' jinħadem progett ieħor magħżul mil-lista pprovduta. Il-*fieldwork* jiġi assessjat minn massimu ta' 20 marka u 1-marka għandha tidher fir-rapport uffiċjali ta' nofs is-sena mibgħut fid-djar tal-istudenti.

TONY PACE u ANTON FARRUGIA - uffiċjali edukattivi